

Zmena pri riešení tzv. sporných alebo duplicitných deklarácií

Národná rada SR schválila 21. júna 2013 novelu zákona č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) účinnú od 1. septembra 2013, ktorou sa upravuje postup Pôdohospodárskej platobnej agentúry pri riešení sporov vznikajúcich v prípadoch, ak na tú istú plochu poľnohospodárskej pôdy podali žiadosť o poskytnutie podpory viacerí žiadatelia.

Vďaka tejto novele dochádza k riešeniu tzv. sporných alebo duplicitných deklarácií. Tie spôsobovali poľnohospodárom dlhoročné problémy často s likvidačnými účinkami, pretože v ich dôsledku dochádzalo k pozastaveniu vyplácania podpory na poľnohospodársku pôdu, s čím boli spojené ďalšie negatívne dôsledky. Doterajšia právna úprava, t.j. právna úprava do 1. septembra 2013, totiž prípad žiadostí viacerých osôb o podporu na tú istú poľnohospodársku pôdu upravovala tak, že konanie o poskytnutí podpory prerušila a žiadateľov odkázala na konanie pred súdom, ak po vyhodnotení všetkých predložených dôkazov zostalo právo užívania k pôde naďalej sporné. Pokiaľ žiadateľ v určenej lehote nepodal žalobu na súd, sporná výmera pozemku išla v celom rozsahu do naddeklarácie a uplatnila sa príslušná sankcia. Ak žalobu na súd žiadateľ podal, konanie platobnej agentúry bolo prerušené až do právoplatného rozhodnutia súdu, čím sa žiadateľovi nevyplácala žiadna podpora, teda ani na nespornú časť deklarovanej pôdy. Keďže dĺžka trvania súdnych sporov v týchto prípadoch často pôsobila na žiadateľa likvidačne, začal byť tento problém vnímaný ako veľmi nežiaduci stav, ktorý nová právna úprava odstraňuje.

Podľa novej právnej úpravy Pôdohospodárska platobná agentúra vyzve v prípade sporných alebo duplicitných deklarácií žiadateľov, aby preukázali plnenie zákonom ustanovených podmienok a právo užívania k pôde. Žiadatelia pri preukazovaní práva užívania k pôde môžu na podporu svojich tvrdení použiť akékoľvek zákonné dôkazné prostriedky, napr. predložiť listy vlastníctva, nájomné zmluvy, geometrické plány alebo znalecké posudky. Následne platobná agentúra dôkazné prostriedky vyhodnotí a urobí záver, ktorému žiadateľovi patrí právo užívania k pôde. O takéto prípady pôjde napríklad vtedy, ak prenajímateľ postupne prenajal ten istý pozemok dvom nájomcom bez toho, aby skorší nájom skončil (v tomto prípade bude právo patriť skoršiemu nájomcovi), alebo vtedy, ak vlastník pôdy požiada o podporu, hoci pozemok predtým prenajal, pričom nájomný vzťah trvá (v tomto prípade bude právo patriť nájomcovi).

Ak právo užívania pozemku zostane medzi viacerými žiadateľmi aj po vyhodnotení dôkazov naďalej sporné, Pôdohospodárska platobná agentúra rozhodne o poskytnutí podpory do výšky preukázaného práva užívania pôdy, teda na nespornú časť výmery pôdy. Pokiaľ ide o spornú výmeru pôdy, platobná agentúra na nej neurčí stanovenú plochu a uplatní príslušné zníženie podľa ustanovení osobitných predpisov upravujúcich zníženie a vylúčenie v prípadoch nadhodnotenia pri deklarovaní, prípadne zníženie sumy a vylúčenie z poskytovania pomoci týkajúce sa veľkosti plochy.

To znamená, že v prípade vzniku spornej deklarácie, by viac nemalo dochádzať k pozastaveniu vyplácania podpory na poľnohospodársku pôdu v celej jej výmere, tak ako tomu bolo doteraz, ale len v prípade jej spornej časti.

Dotknutá osoba sa pri nevyplácaní podpory na spornej časti výmery pôdy, môže obrátiť na súd a domáhať sa určenia jej užívacieho práva k tejto časti pôdy. Pokiaľ by súd rozhodol v prospech dotknutej osoby, platobná agentúra obnoví konanie v tejto veci a rozhodne o poskytnutí podpory aj na túto časť výmery pôdy.

Je nutné podotknúť, že konania o žiadostiach na poskytnutie podpory na skutočne využívanú poľnohospodársku pôdu podané od 1. januára 2013 do 31. augusta 2013 sa dokončia podľa tohto

novelizovaného znenia zákona. To znamená, že žiadosti podané v roku 2013, budú posudzované podľa uvedenej novely aj napriek tomu, že boli podané pred nadobudnutím jej účinnosti. Novela zároveň uvádza, že osvedčenie o odbornej spôsobilosti poradcu vydané do 31. augusta 2013 je osvedčením podľa tohto zákona účinného od 1. septembra 2013, to znamená podľa už novelizovaného znenia.